

LIV

DUVÅ

JYLLANDS-POSTEN

POLITIKENS
LITTERATURPRIS
2024

NER

FRÅN

ROMAN

HIMLEN

ROMANUS & SELLING

LIV DUVÅ

Ner från himlen

Översättning

Johanne Lykke Naderehvandi

**ROMANUS
& SELLING**

Romanus & Selling
Box 3159, 103 63 Stockholm
info@romanusochselling.se
www.romanusochselling.se

ISBN 978-91-89949-82-9

Ned fra himlen

Copyright © Liv Duvå 2024

Published by agreement with First Edition Management

Översättning från danska till svenska:

Johanne Lykke Naderehvandi

Omslag: Sofie Winding

Omslagsfoto: Mikkel Ploug Hansen

Svensk omslagsadaptation: Ilse-Mari Berglin

Tryck: ScandBook, EU 2026

Första tryckningen

Nya förbindelser

Vid uppförandet av de tolv höghusen, som pågick mellan 1968 och 1974, uppmärksammades byggherrarna på ett problem. I den fogmassa som hade använts i de första fem höghusen fanns ett kemiskt framställt ämne som kunde vara skadligt för de blivande hyresgästerna. Ämnet gjorde massan smidigare, mer slitstark, mer isolerande och brandhämmande. De polyklorerade bifenylerna, bättre kända som PCB, var svåra att bryta ner och kunde lätt förångas och sprida sig från ett material till ett annat, från väggen till inomhusklimatet, och från inomhusklimatet till huden och lungorna och därifrån vidare ut i världen. Man befarade att det kunde vara skadligt för de framtida hyresgästernas immunförsvar, nervsystem, fertilitet, hud och lever, att ämnet kunde vara hormonstörande och cancerframkallande. De resterande sju höghusen uppfördes därför med en lägre halt av PCB. Redan 1977 förbjöds användandet av ämnet i byggnader helt. Under de fyrtio åren som följde fick alla de tolv höghusen trots det stå kvar.

Nu kliver arbetare i gröna skyddsdräkter in i lägenheterna. De gör hål i tapeterna, i barnrummens gula och rosa tapeter, i tapeter som har duttats orange med svampar skär de hål

med små hobbyknivar för att komma in till fogmassan mellan betongblocken. Med metallrör inhämtas små prover. De packas i aluminiumfolie och förseglas i lufttäta plastpåsar. Prover på betongen, lacken och målarfärgen, som ämnet under varma sommark dagar i gasform har sipprat in i, inhämtas och förseglas också.

För att undvika spridning använder sig arbetarna av en särskild diffusionstät aluminiumfolie, och de små vägghålen i vardagsrummen och sovrummen återförsluts ordentligt, som om ämnet fortfarande vore möjligt att kapsla in. Som om spridningen inte redan har ägt rum. Som om barn och vuxna inte har lekt och levt här i flera generationer. Som om ämnet inte redan finns i gosedjur och kuddar. Som om det inte redan har passerat membran och förbundit sig med receptorer, förändrat metabolismer och genuttryck.

Arbetarna är ålagda särskilda säkerhetsmässiga restriktioner och måste rengöra redskapen med acetonfuktat hushållspapper, stoppa ner de använda knivbladen och våta pappersbitarna i förseglade behållare, som sedan deponeras. De måste märka proverna och innan de skickar dem till laboratoriet ska de fotografera provtagningsplatsen och nedteckna kommentarer om provets utseende och kvalitet, som en detektiv i någon av de tv-serier som platsen så ofta har utgjort kuliss för. Men i detta avsnitt är alla gärningsmän och nu börjar intrigen verkligen tättna. Klimaxen verkar dock, vid en första anblick, utebli. Den rör sig utsträckt och dold, djupt inom hyresgästerna själva.

Och hyresgästerna lämnar aldrig riktigt byggnaderna. Till och med när de inte längre bor här, så bor byggnaderna kvar

i dem. Det är ett särskilt sätt att gå på, att tänka och försvara sig. Det kommer att finnas kvar. Till och med när höghusen är rivna och betongen transporterats bort kommer hyresgästerna att innehålla rester av det som genom årtionden har arbetat i väggarna, gjort dem slitstarka och elastiska, spridit sig till jorden och luften, ut i samhället och havet. Det finns ingenstans och det finns överallt. Det binder sig vid blodet och vid mjölken, stöper nya bostäder igenom dem och tvärs över generationerna. Det syns inte, men i luften kring höghusen hörs det då och då, som en avlägsen viskning, en mässande röst eller inre sång: *Vi är er omsorg och er vrede, era nya förbindelser. Ni har själva skapat oss.*

Slingrande stigar

Maria öppnar sovrumsdörren och blir stående på tröskeln med Sonja i famnen. Hon är snurrig av trötthet, har knappt sovit. De stirrar ut i vardagsrummet. Maria tar ett kliv framåt. Hennes bara fötter klibbar fast vid det flottiga trägolvet. I virrvarret av glas på matbordet ligger cigarettfimpar och sväller i brunaktiga slattar. De madrassliknande filtren har nästan lösts upp i vätskan och får den sötsyrliga alkoholstanken att tippa över i något kemiskt. Borta i soffan ligger Johan naken och sover. Hans ljusa lockar har i sömnen spritt ut sig kring hans huvud som en höliknande gloria. Armarna är långa och seniga. På golvet ligger byxor, kalsonger och en skrynklig secondhandskjorta med orange och bruna ränder, där ärmarna har dragits ut och in. Maria står och vajar lite, trycker det lilla barnet intill sig som en nalle och liknar nästan själv ett stort barn, kort som hon är, i Johans T-shirt som når henne till mitt på låren. Hon lyssnar på Johans tunga pipande andetag. Lite dregel från hans mungipa har gjort mörka fläckar på den grå ullsoffan. Ett leende från drömmen framträder i hans ansikte. Maria pressar ihop hörntänderna. Sömnen framhäver något öppet och lite för gränslöst hos honom, som landar i henne som ett hån.

Sedan Johan kom hem lite efter midnatt, med en handfull

vänner från litteraturvetenskapen, har hon legat i oväsendet från vardagsrummet i det mörka sovrummet och vakat över Sonja. Genom de tunna väggarna kunde hon höra allt. Vid ett tillfälle vågade hon sig in i vardagsrummet för att be dem dämpa sig lite, men de såg bara upp och rakt igenom henne, hon kunde lika gärna ha varit ett spöke. Det skulle faktiskt inte förvåna henne om Johan låtit bli att berätta för sina vänner om henne och Sonja. Hon framstod hur som helst som ett främmande element i deras pseudointellektuella fyllelek, där centrala verk från litteraturvetenskapens läslistor skulle citeras och vinnaren skulle hitta på mer och mer gränsöverskridande utmaningar åt de andra, gärna med sexuella undertoner. De såg upp på Maria, betraktade henne avvaktande, som om hennes missnöje var en performance de kunde luta sig tillbaka och njuta av. Också Johan satt och glodde på henne med en undflyende blick, som om han aldrig hade sett henne förut. Fan ta dig, väste hon lågt, medan hon vred på hämlarna och drog sig tillbaka till sovrummet. Hon måste bort, det kände hon. Och nu när hon står här och ser ner på honom känner hon det igen. Hon måste bort, och det kan inte gå snabbt nog.

Maria brukar annars vara bra på att låta tillvaron, när den blir för påträngande, passera som luft. Hon känner en impuls att vifta undan nattens händelser, stanken och Johans nakenhet, som en bagatell. Men vreden och förödmjukelsen sticker i henne. Om Sonja inte hade varit här skulle det ha varit svårt att låta bli att kasta något genom rummet, ett glas till exempel, som lätt kunde hamna farligt nära Johan. I stället ser hon ner på Sonja som hänger på hennes höft som en gullig liten apa. Små grafiska jordgubbar lyser på sovdräkten. Det mörka babyhåret spretar kring det lilla knubbiga ansiktet. Hon ser ut att ha vuxit under natten. Ögonen verkar djupare, ansiktsdragen mer markerade. Det är något oroande med att

hon hela tiden växer, att hon hela tiden uppfattar mer och mer av vad som händer, och Maria ser framför sig hur denna scen redan har inpräntats som ett dystert ljudspår i hennes medvetande för alltid.

”Åh, så tokigt”, säger Maria med en röst som är så ljus att den känns främmande, för att försöka vrida hela detta scenario i en mer munter riktning. Sonjas knubbiga lilla hand pekar bort mot hennes egen plats vid matbordet och utbrister ett *oj*. Ett par lila spetstrosor sitter virade runt en tom absintflaska. De ser exklusiva ut. Maria äger absolut inte den sortens trosor.

”Nämen, vad knasiga de har varit”, lyckas Maria stamma fram och betraktar tillsammans med Sonja de främmande trosorna. ”Man skulle knappast tro att pappa är sju år äldre än mamma, att han går på universitetet och allt.”

Nu gäller det att inte tappa fattningen, inte ge efter för vreden som bullrar inom henne. Inte ge efter för den uråldriga sorgen som likt en avlägsen vän hälsar med en spänd knytnäve upp genom solarplexus. Hon börjar nynna. Kroppen vet precis vad den ska göra. En glad melodi som får både henne själv och Sonja att slappna av.

Hon kastar en sista blick på vardagsrummet, där morgonsolen strålar in genom fönstret och får det alkoholmättade golvet att glittra som ett hav. De måste ha lekt med de dyra motorikbollarna som Maria har köpt på BVC-sköterskans inrådan, och som nu ligger fastklibbade mot underlaget. BVC-sköterskan ansåg inte att Sonjas motorik var åldersadekvat. Med sina nio månader borde hon kunna krypa och stå, just nu borde hon ligga på golvet, som borde vara rent, och morgonträna med de färggranna bollarna strategiskt utplacerade kring sig, medan Maria står i köket och kokar gröt. Det kliar i henne efter att få samla ihop burkarna och

flaskorna i en svart soppåse och ställa ut den på kökstrappan, skrubba golvet rent och låtsas som ingenting. Hon vet precis hur man gör, men nu har hon Sonja hos sig, och också detta, att försvinna, har hon ingående kunskap om. Något i henne är alltid redo att försvinna.

Och nu går det snabbt, ut i badrummet utan att skrika och utan att gråta. Visa sig lugn och visa sig samlad. Med den fria armen svepa ner ett par burkar från skötbordet. Det skvätter upp öl mot hennes ena ben. Lite gråt från Sonja. Burken rullar över golvplattorna. Svälja förödmjukelsen, le sitt heroiska leende, försiktigt lägga ner Sonja.

”Jeg er en glad lille cowboy”, sjunger hon och kränger de sparkande benen och armarna ur sovdräkten. ”At ride og kaste med lasso, er det, jeg allerbedst kan.”

Av med blöjan, badda-badda torrt. Lite salva på den röda rumpan. ”Inte gråta, lilla älskling, det är nästan klart”, mässar hon lugnt och lika mycket till sig själv. *”Jubijæ jubijæ. Er det jeg allerbedst kan.”*

”Mam-mam”, jollrar Sonja.

”Jaa, du är hungrig.”

Sonja pladdrar och sparkar ut i luften. De små benmusklerna arbetar. Varje dag glider lite av det bebisartade undan och denna nya människa framträder, som skapas mer och mer i Marias avbild. Sonja ser upp på Maria med en klar blick och det stressar henne. Hon packar in en handfull blöjor, våtservetter och klädbyte i en muslinfilt, stoppar in det lilla byltet under armen och drar upp Sonja i famnen.

”Idag ska vi ut på en väldigt spännande expedition”, viskar Maria ner i Sonjas hår. ”Jag lovar att jag ska lära dig krypa, min älskling. Vi måste bara göra en grej först.”

Det är kallt när Maria, med en vit dunjacka över sina grå mjukiskläder, skjuter upp den tunga ytterdörren med ryggen. Hon har samlat det tovigga håret i en hög hästsvans och skvätt lite kallt vatten i ansiktet, men ger fortfarande ett blekt och hopsjunket intryck. Bara läpparna, täckta med cerat med körsbärssmak, lyser upp. Sömlösheten surrar i kroppen. Hon baxar ut barnvagnen på trottoaren, ytterdörren smälls igen bakom dem. Solen hänger lågt och fyller gatorna som vatten. Hon närmast drunknar i det skarpa vårljuset när hon springer tvärs över gatan mot mataffären.

Affären håller precis på att öppna. Ett ungt butiksbiträde låser upp glasdörrarna och kommer ut med en stor låda med rabatterad frukt som han placerar framför affären. Apelsiner och klementiner, ytorna tindrar i solen. Säsongens sista skörd utsänder en söt stank av övermogen frukt. Inne i affären nynnar Maria med i en generisk poplåt från de dolda högtalarna. Oförstörda högar med varor på bägge sidor av gången. Sången lugnar henne, påminner henne om allt och ingenting.

”Frukost”, viskar hon och plockar ner en klämmis med bebismat från hyllorna.

Hon skruvar av locket och Sonja tar tacksamt emot den, suger som om det gällde livet medan Maria betalar. De fortsätter ut ur affären och tvärs över parkeringen, där affärens flaggor vrider sig i luften över dem. Sonja gapar och glömer nästan att suga. Hon pekar upp mot flaggorna. Linorna smäller mot flaggstängerna.

Och så börjar Maria gå.

Det är en befrielse att låta benen ta över, falla in i den kontinuerliga rörelsen av fötter som följer varandra, överkroppen som stöttar sig mot barnvagnen.

Vid ingången till Vestre Kirkegård sitter en äldre kvinna i leopardfuskpäls omgiven av plastpåsar och ler. Kanske bor hon här på bänken, kan Maria inte låta bli att tänka och försöker undvika nästa alarmerande punkt i tankekedjan, nämligen att det nu är hon, hon själv och lilla Sonja, det dyrbaraste hon har, hennes lilla liv, som inte har någonstans att bo.

”God morgon”, säger kvinnan och ler mot Sonja. ”Känner ni det?”

”Känner vi vad?” frågar Maria försiktigt.

Sonja tittar efter fåglarna, får solen i ögonen och nyser.

”Våren”, skrattar kvinnan och fortsätter att titta på Sonja, trots att det är Maria hon pratar med. ”Våren, den kom precis.”

Maria fryser och nickar. Drar dunjackan tätare runt sig. ”Glad vår”, säger hon och fortsätter upp längs kyrkogårdens slingrande stigar. Det är härligt när solen skiner genom grenarna och ner på stigen, att låta sig glida fram, som om allt är fritt och öppet. Någon gång kommer hon att behöva ringa någon, bestämma sig för en riktning. Men vem skulle hon ringa? På lördagarna brukar hennes gamla kollegor, på restaurangerna där hon jobbade innan Sonja kom, servera fram till midnatt innan de drar ut på stan. De sover säkert nu och skulle säkert också tycka att hon överreagerar. Maria kan höra dem förmana henne om att Johan ju helt klart är en av de bättre, att ingen är perfekt, men vad vet de om hennes liv? Om hur det är att ha barn? Vet de ens var hon kommer ifrån? Nej. För de har aldrig frågat, och när Maria inte blir tillfrågad avslöjar hon ingenting. Hon har inte längre kontakt med någon från grundskolan, och vilka finns annars?

Maria orkar inte tänka på det nu, ser i stället upp på träden och försöker föreställa sig dem från Sonjas perspektiv. Solskenet faller ner genom virrvarret av grenar, som från

bägge sidor av stigen sträcker sig in över varandra. Det är så mycket som Sonja fortfarande inte har sett.

De kommer till en liten glänta där bilar står parkerade framför ett kapell. Dörren till kapellet står öppen och plötsligt får Maria lust att sätta sig på bakersta raden som en avlägsen, okänd släkting till den avlidna, ska precis lyfta upp Sonja ur barnvagnen när ett par i exklusiva svarta kläder kommer springande över parkeringen och fortsätter in i kapellet. Dörren smälls igen. Maria står och glor medan orgeln börjar spela bakom den stängda dörren.

De fortsätter tillbaka längs de slingrande stigarna och ut från kyrkogården, utan någon antydning till gnäll från Sonja. Hon måste känna av att det är ett undantagstillstånd, det måste vara därför hon är så tyst. Knytnäven stramas åt i Marias mage.

Hon går längs Sydhavnens järnvägsspår och gråter lite. En ljudlös gråt medan hon ler mot Sonja och låter tårarna rulla ner över kinderna och ner på handen som håller i barnvagnen med vita knogar. Hon fattar inte att hon kunde vara så dum, att hon kunde tro att hon av alla skulle kunna ta hand om ett barn. Hon fortsätter ner genom den folktomma stadsdelen som tidigare var stationsområde. Bara ett par cykelbud susar förbi. Det starka solskenet är nästan vitt.

Nu står de och ser in genom ett stängsel på lite buskar, där en massa gråsparvar har samlats. Från sin plats i barnvagnen betraktar Sonja fåglarna som flyger fram och tillbaka med små kvistar i näbbarna. I fjärran viner ett godståg. Gråsparvarna piper i mun på varandra. Sonja imiterar deras pipanden och viftar med armarna. Maria pussar henne på kinden innan hon fortsätter upp längs en ramp och hamnar framför Fisketorvet, som öppnar sig för dem som en stor varm kropp som frustar och stönar och suger dem åt sig med sina långsamma svängdörrar av glas.

Fisketorget

Lysande turkosa fiskar glider genom vattnet i det stora akvariet mitt i köpcentrumet. På en liten bergsplatå bakom fiskarna växer undervattenssvampar och havsblommor i ett överflöd av färger. Längre står Maria och Sonja och ser in på fiskarnas värld, som verkar lugnare och mer lockande än den här ute. Till slut känner Maria att de inte kan stå kvar så längre, det är ju inte Zoologisk Have eller Den Blå Planet, de har inte betalat inträde, så de fortsätter vidare förbi rulltrapporna, där silverglänsande fiskar hänger och vrider sig runt sig själva i långa snören från taket, vidare genom en korridor där butikerna håller på att öppna, innan Maria till slut får syn på en stor, ljusblå skylt som leder dem ner längs en undangömd korridor och in i BABYLOUNGE.

De är morgonens första gäster. De kliver in i ett avlångt rum med stora panoramafönster som vetter mot kanalen. Lukten av använda blöjor och mjölkkräks har ännu inte infunnit sig, bara den från de klorhaltiga rengöringsmedlen fyller luften. Lugnande musik spelas diskret från dolda högtalare. Längs väggen vid ingången står tre stora skötbord med dyra skummadrasser under tre olika mobiler som hänger i taket och som redan har fångat Sonjas uppmärksamhet. Maria öppnar lättat byltet, rullar ut muslinfilten över skummadrassen,

som hon lägger Sonja på. Den använda blöjan är spänd som en ballong och varm av kiss. Huden där under är röd och veckad. På en lekmattna längre in i lokalen får Sonja ligga på magen, medan Maria dråsar ner i en hård soffa framför en stor plattskärm med tecknad film på låg volym.

Och då kan hon inte längre hålla det tillbaka. Hon gömmer ansiktet i soffans grå sammetsklädsel, som kväver ett långt, ljudlöst skrik, ackompanjerat av Sonjas jollrande och de hysteriska tecknade kaninerna som hoppar över skärmen. Sonja rullar runt på rygg. Maria vänder henne inte.

Den första timmen är de ensamma, men så kommer fler och fler hightech-barnvagnar rullande, de är lastade med shoppingpåsar och barn i alla åldrar. Maria rätar på sig i soffan. Ingen ska tro att hon bara ligger här och latar sig, att hon inte har någonstans att ta vägen. Hon drar in Sonja till sig och lyfter på sin grå sweatshirt. Sonja sniffar sig fram till bröstvårtan och dricker girigt. Mjölken driver genom Maria med en överväldigande tyngd, medan vagnar med nybytta barn fortsätter ut i butikerna. Maria och Sonja fortsätter ingenstans. Maria ser ut genom de stora panoramafönstren. Måsarna glider genom luften och samlas kring en papperskorg. De hackar i hamburgerrester, i använda förpackningar, hackar lite mot varandra, som om det inte är någon skillnad på papperskorgens innehåll och deras egna kroppar. Det starka solljuset får allt där ute att verka avlägset och drömligt. Det är samma ljus som för ett par timmar sedan hängde in i vardagsrummet och lyste upp resterna efter natten. Johan och hans vänner hade suttit runt det stora plankbordet i björkfaner som hon efter alla Sonjas måltider rengör med tvålvatten. Eftersom hon inte själv har betalat för bordet känner hon inte riktigt att det är hennes. Ändå blev det tydligt

för henne, när hon stod där i vardagsrummet för ett par timmar sedan, att hon hade börjat uppfatta lägenheten som sin egen. Även om hon bara har bott där i knappt ett år och bara fick flytta in för att hon hade blivit gravid. Det är Johan som äger den, Johan och Johans föräldrar, och därför har Johan rätt att, åtminstone principiellt, göra vad han vill med den, precis vad han vill.

Sonja har somnat med Marias bröst i munnen. Marias armar surrar, Sonja har börjat bli tung. Hon lyckas lägga ifrån sig Sonja i barnvagnen utan att väcka henne och sedan, den överraskande euforin varje gång det händer, att bara stå där med sina tunga armar och inte behöva hålla ihop något annat än sig själv, de kan bara hänga där längs sidorna och dingla.

Men vad ska hon fylla sina tankar med? Hon fiskar upp telefonen ur fickan. Johan har inte ringt. Hon hade räknat med att han skulle ha skickat en ursäkt vid det här laget. Klockan är redan lite efter tolv. Hon hade tänkt att det nu gällde att vara stark, att inte ge efter och ta tillbaka honom.

Vi kommer inte tillbaka, skriver hon ilsket i meddelandefältet, sitter sedan en stund och stirrar ner i telefonen, innan hon med en framåtstötande rörelse trycker på skicka, som om telefonen är ett svärd som kan avsluta duellen med en dödlig stöt.

Hon blockerar honom och tittar efter måsarna där ute igen, men de är längre bort nu. Hon kan inte se vad det är de hackar i. Hon struntar i alla hans stora ord, hon tänker inte längre gå med på det, de har för fan ett barn ihop, och om han inte tänker ta ansvar och bete sig som en vuxen så måste hon ju göra det själv. Hon pressar ihop läpparna och sväljer gråten, låter det sårade kanaliseras i ett raseri. Hon tänker fan inte gå med på det här längre, vad fan tror han.

När Sonja vaknar måste hon ha en plan. Snart kommer hon behöva fler klädbyten, lite mat, och dessutom är både hon och Sonja i behov av en dusch. Om hon bara hade haft en mamma de kunde åka hem till, en riktig mamma, som kunde ge Maria något annat än problem. På tröskeln mellan vaket tillstånd och sömn blandas alltihop samman med en djup och plötslig längtan efter Vibeke.

Och där står hon plötsligt, Marias mamma, i dörröppningen till sin lägenhet på femtonde våningen i Brøndby Strand, och väntar. Hon har duschat och borstat tänderna, hon har fortfarande en handduk runt håret och den lavendelfärgade frottébadrocken på sig, en doft av nyrostade släta bullar sipprar från lägenheten. Hon kliver ut i trapphuset och lyssnar. Fönstren ut till de brungrå gemensamma balkongerna vetter mot de många kvadratiska byggnaderna av brungrå betong som fortsätter i oändliga fördubblingar åt ena hållet. Åt andra hållet kan man se stranden och havets skummande vågor. Vibeke hör deras röster förstärkta genom trappschaktets djup. Hissen måste ha gått sönder, det kommer att ta lång tid för dem att gå de femton våningarna upp till henne. Sonja jollar och skrattar, nu kommer de.

Maria känner redan doften av bullarna, den helt perfekt balanserade blandningen av syntetisk kardemumma och smör. På en av de översta våningarna öppnas ett sopnedkast. En soppåse kanar ner på andra sidan väggen, en flämtning när den passerar dem och sedan försvinner ut under dem med ett rungande ljud som fortplantar sig i hela höghuset.

Maria är andfådd. Hon stannar till på en av de mittersta våningarna när byggnaden börjar vaja. Något knastrar omkring henne, det är betongen som kränger, sand och krossade stenar. Och så faller de, allt störtar samman kring dem, glasrutor och krackelerad betong, de mörkröda fönster-

partierna i rostigt stål, hundmat och kattlådor, rullatorer och fåtöljer. Människors skrik. Personliga ägodelar dalar genom luften. Dammet svider i ögonen. Allt är borta.

Maria måste faktiskt ha somnat, för nu känner hon en hand på sin axel och slår upp ögonen. En äldre kvinna står böjd över henne. Hon är klädd i mörkblå arbetskläder med en liten Fisketorvet-skyld fäst vid bröstet. Hon ser ner på Maria med en milt myndig blick. Hennes många tunna flätor är samlade i en påsliknande badhätta av genomskinlig plast som sitter längst bak på huvudet.

”Det är inte så bra att du sover här”, säger hon ursäktande. ”Alltså, jag bryr mig inte, såklart, men väktarna, om de upptäcker det kommer de att slänga ut dig.”

”Förlåt”, säger Maria förvirrat och rätar på sig i soffan.

Kvinnan ser bort på den sovande Sonja och ler. ”Vad gullig hon är ... Och vad gott hon sover”, konstaterar hon och går fram till papperskorgen, drar upp den nästan tomma påsen och slänger ner den i den stora säcken som sitter monterad på hennes städvagn.

”Ja, som tur är”, säger Maria och ler. ”I vanliga fall sover hon inte alls så här länge, men det är som om hon vet ...”

”Att du inte har någonstans att ta vägen”, avbryter kvinnan och river loss en ny plastpåse från rullen. Noggrant för hon ner påsen i papperskorgen, medan hon drar upp den innersta delen av spannen, sätter hörnen i spänn och sänker ner den innersta delen igen, så att den tunna plasten inte glider ner till botten.

”Var är din familj?”

Maria skakar på huvudet.

”Jag har ingen”, säger hon och ser bort på Sonja. ”Bara hon där.”

Kvinnan ser skeptiskt på Maria. ”Alla har en familj, alla kommer väl någonstans ifrån”, konstaterar hon med en brytning som Maria har svårt att placera. ”Du som är mamma, du vet att vi inte bara kommer ur ingenting ... Var är din egen mamma någonstans?” frågar hon medan hon rutinerat fortsätter sitt arbete.

”Hemma hos sig själv säkert. Men jag kan inte ...”

Kvinnan ser avvaktande på henne.

”Hon dricker”, viskar Maria och ser stelt framför sig med ett plötsligt tics kring ena ögat.

Kvinnan nickar och kommer ända fram till Maria.

”Jag har inte heller någon mamma. Hon dog i inbördeskriget”, säger hon med dämpad röst och ser på Maria med en fast blick. ”Så mina barn har bara mig, men hon är fortfarande min familj, förstår du, alltså min mamma, trots att hon inte längre är här.”

”Var är dina barn?” frågar Maria.

”Sierra Leone”, säger hon och skakar på huvudet. ”Deras pappa drack också. Och din mamma då, var är hon?”

”Brøndby Strand.”

”Det är väldigt nära.”

”Ja ... det känns bara rätt långt bort.”

Hon nickar allvarligt, så att Maria får intrycket att denna främmande kvinna förstår Marias inre bättre än hon gör själv. Hon skjuter stadvagnen framåt, försiktigt, för att inte väcka Sonja.

”Och du kan inte åka tillbaka till pappan”, konstaterar hon som om det var en vedertagen sanning, även om Maria inte har nämnt honom med ett ord. Hon ser fokuserat på den tunna plasten när hon slår ut påsen över ännu en papperskorg, som om hon i dess rörelser kunde se in i framtiden och där hitta lösningen på Marias problem.